

Рецидиви неpubлічної дипломатії або ще раз про "список 11 вимог Угорщини до України"

В липні 2024 року, широкому загалу стало відомо, що в ході зустрічі між Міністром закордонних справ України Д. Кулебою й керівником Офісу Президента України А. Єрмаком та Міністром закордонних справ і торгівлі Угорщини П. Сійярто (Szijártó Péter), яка відбулась в Ужгороді у січні 2024 року, останній - передав українській стороні "список прохань", з вимогами - не оприлюднювати останні, як пишуть українські ЗМІ. Однак, ніяких документів, як і посилання на такі, які нібито отримала українська сторона від угорців - оприлюднено не було: ні з боку офіційних органів України, ні з боку українських видань, в тому числі й з боку Угорщини.

І як часто буває на теренах медіапростору України, українські ЗМІ обмежились чи не єдиним "першоджерелом", яким виступила ["Європейська правда"](#), з оприлюдненим "списком 11 вимог Угорщини до України" та який, здебільшого й процитувала та прокоментувала абсолютна більшість українських журналістів та видань, включаючи й українські телеканали. Більше того, навіть низка іноземних ЗМІ, включаючи й угорські - здебільшого посилались саме на українські видання. Однак, з часом - кампанія зі списком "зради" та пошуку "винуватих", як часто буває в Україні - відійшла в минуле так й не давши відповіді на питання: чи дійсно були такі вимоги з боку Угорщини до України та чи залишаються такі актуальними й понині.

Саме через бажання з'ясувати реальний стан справ зі "списком 11 вимог Угорщини до України" й виникла ідея - офіційно звернутись до Міністерства закордонних справ України та Міністерства іноземних справ та торгівлі Угорщини (Külgazdasági és Külügyminisztérium). Таким чином було сформовано два, майже аналогічні запити, які склались з низки конкретних запитань до, відповідно, МЗС України та МЗСТ Угорщини. В кожному запиті, зокрема - цікавило: чи відповідає дійсності оприлюднена в ЗМІ інформація, стосовно "списку 11 вимог Угорщини до України", коли, ким та у який спосіб Україна отримала останній та чи може й чи буде Україна брати на себе зобов'язання, в частині виконання вимог інших країн, які суперечать міжнародним зобов'язанням України а також - зміст яких, за невідомих причин - не розкривається. Крім того, в обох запитах було прохання - надати повний перелік вимог а конкретно - ксерокопії оригіналів "списку 11 вимог Угорщини до України" а в разі відсутності таких - було прохання повідомити про це чи спростувати це - офіційно.

При цьому, **перший запит було надіслано 1 липня 2024 року на адресу МЗС України** у відповідності до статей Закону України "Про доступ до публічної інформації". З **відповіді, яка надійшла вже 5 липня** стало ясно, що "список 11 вимог Угорщини до України", швидше за все існує, позаяк заперечення від дипломатів, що такого "документу" не існує - відсутнє. Однак, українська сторона віднесла його до "конфіденційної інформації" та, відповідно - "обмежила доступ", у відповідності до "Статті 21. Інформація з обмеженим доступом", Закону України "Про інформацію". Відповідно, поширення "конфіденційної інформації", яка "надана іноземними партнерами", як пояснили МЗСовці, без згоди "передачі таких документів третім сторонам без відповідної згоди" - неможлива та "може призвести до порушення міжнародних угод...".

Щоб, не стати чинником "негативних наслідків для двосторонніх відносин", залишався єдиний варіант - звернутись безпосередньо до продуцентів тих самих "11 вимог Угорщини до України". Незнання угорської мови, яке компенсував Інтернет-перекладач, все ж уможливило підготувати а вже **14 липня 2024 року надіслати запит до Міністерства закордонних справ та торгівлі Угорщини**. (Для тих, хто не володіє угорською мовою, подаю **варіант запиту українською мовою**, з якої власне й було зроблено переклад на угорську).

Однак, розлога відповідь від угорських дипломатів, що надійшла 29 липня, яку чомусь назвали "**інформацією**" (Tájékoztatás) - не внесла ясності та, відповідно - не порадувала, позаяк виявилось, що "Дані, які запитуються в запиті, є підставою для обмеження доступу до даних відповідно до пункту f) статті 27.(2) Закону про інформацію, статті 57/A Закону LXXIII від 2016 року "Про державну службу". Більше того, той же **Гугл-перекладач, розтлумачив, українською**, що: "b) [дані, які прошу] спрямовані на встановлення, зміну або припинення дипломатичних чи економічних відносин, створених до прийняття відповідного рішення та містяться в офіційних та неоформлених документах дипломатичного контакту, **тому ми не можемо виконати ваш запит**".

Зате, більша частина відповіді угорців "присвячена" варіантам та "засобам правового захисту" а точніше - запрошенню позиватися й судитися з Угорщиною, що явно забагато для

простого українця, який лише хотів з'ясувати... наявність "списку 11 вимог Угорщини до України", що не прийшло в голову - піти саме шляхом офіційних запитів, практично - ні одному, включаючи й "солідним" ЗМІ чи Інтернет-виданням в Україні.

Отже, на часі – кілька окремих висновків, які навряд-чи можуть претендувати на позитивні, особливо з урахуванням довготривалих та непростих взаємин між двома європейськими країнами а також - виходячи з вищенаведених документів, стосовно "списку 11 вимог Угорщини до України" та позицій зовнішньополітичних відомств обох країн Східної Європи: Угорщини – члена ЄС та НАТО й України – кандидата в ЄС та, фактично - партнера НАТО:

1. Українські дипломати не заперечили існування "списку 11 вимог Угорщини до України", адже в іншому випадку - не було б й потреби щось відносити до "конфіденційної інформації".

2. Угорці поступили подібним чином й ніяк не спростували відсутність "списку 11 вимог Угорщини до України".

3. Українське МЗС, причиною незадоволення запиту назвало - неможливість поділитись з інформацією, яка "надана іноземними партнерами" а "передача таких документів третім сторонам без відповідної згоди [угорців]" - неможлива і "може призвести до порушення міжнародних угод".

4. Угорське ж зовнішньополітичне відомство відмовило у задоволенні запиту, швидше за все саме через те, що прагне домогтись виконання "списку 11 вимог Угорщини до України"... не публічно.

5. Вищенаведені взаємини, навколо "списку 11 вимог Угорщини до України", навряд-чи можуть претендувати на публічну дипломатію, якою часто нехтували, особливо - в часи "холодної війни" але яка, як виявилось - має місце і в сучасній Європі, в XXI сторіччі.

6. Україні, її політикам та чиновникам, особливо на етапі вступу до ЄС та НАТО, доцільно підходити до подібного роду питань, максимально компетентно, відповідально та публічно, що буде запорукою - не брати на себе зобов'язання, в частині виконання вимог інших країн, які суперечать міжнародним зобов'язанням України, не кажучи вже про зміст яких, за будь-яких причин, як бачимо - не розкривається.

7. Важливою, особливо в міжнародних відносинах - має стати і роль українських засобів масової інформації, компетентність яких через офіційні запити до конституційних органів влади та управління, включаючи й іноземних - залишить у минулому отримання неперевірених даних від сумнівних джерел чи "діставання інфи" за посередництва недобросовісних чиновників.

Тим не менше, кожен має право й на власні висновки, виходячи з офіційних документів, які надали обидва міністерства. Адже не варто виключати, що рано чи пізно ми дізнаємось про подробиці "списку 11 вимог Угорщини до України": хто його готував, як і хто передавав, кому, де, коли тощо. Правда, тоді може виявитись, що відповіді на запити – неправда та маніпуляція на публіку, яку утаємничили, як це вже не раз мало місце в історії, наприклад, із секретним протоколом до відомого Пакту Молотова-Рібентропа ([Deutsch-sowjetischer Nichtangriffspakt](#)).

Однак, не варто виключати, що саме успіхи України в протистоянні агресору, в російсько-українській війні, як видається - "примусили" Прем'єр-міністра Угорщини визнати, що **"Україна, яка чинить успішний і безпрецедентно сильний опір, насправді сильна держава а сила та стійкість України перевершують усі очікування"**, через що "список 11 вимог Угорщини до України", може не тільки скоротитись але й самі вимоги - будуть суттєво пом'якшені. Тим не менше, прогнози, як відомо - справа невдячна та й вартують окремої теми.

Насамкінець, наявність чи відсутність "списку 11 вимог Угорщини до України", можна було б й проігнорувати, погодившись з порадами від обох міністерств і обмежитись вже оприлюдненою "інформацією" у ЗМІ, нехай і без посилання на документи. В кінці-кінців, сторони мають право на не публічні консультації та право на підготовку домовленостей, яких ймовірно вдасться досягнути через компроміси, що і є основою дипломатії. Однак, блокування Угорщиною, чи не всіх питань, які стосуються допомоги Україні, на рівні Євросоюзу та НАТО, причому - тривалий час, включно зі "списком 11 вимог Угорщини до України", не дає нам, українцям - право мовчати. Саме про це і є вищенаведені запити, як спроба переконатись, що не публічна дипломатія – в минулому.

**Ю.Ключівський,
керівник IASEED
Прага, серпень 2024 року**